

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Olgy Školové „Institut vazby v trestním řízení“

Předložená rigorózní práce obsahuje 126 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, sedmi kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý a rozhodně přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje práce všechny požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku sice tradiční, avšak současně dosti obtížnou a stále aktuální, neboť patří k těm institutům trestního procesu, které neustále vyvolávají praktické aplikační otázky a teoretické diskuse. Právě v tomto institutu se střetávají často protichůdné zájmy na účinnosti trestního řízení na straně jedné a na ochraně práv a svobod stíhané osoby na straně druhé.

Po obsáhlejší úvodu, ve kterém autorka nastiňuje cíl a zaměření své práce, se dále věnuje institut vazby z hlediska garancí práv a svobod v ústavním pořádku a mezinárodních dokumentech.

Jádrem práce jsou partie věnované tzv. materiálnímu a formálnímu vazebnímu právu. Správně je zdůrazněna fakultativnost a subsidiarita vazby. K otázce přezkoumání důvodnosti trestního stíhání třeba dodat, že je nesporně pravda, že soudce rozhodující o návrhu na vzetí do vazby není oprávněn zrušit usnesení o zahájení trestního stíhání nebo trestní stíhání zastavit, avšak je nejen oprávněn, ale dokonce i povinen zabývat se tím, zda dosud zjištěné skutečnosti odůvodňují závěr o spáchání skutku, o jeho trestnosti a o podezření z jeho spáchání obviněným. Pokud jde o nahrazení koluzní vazby umístěním mladistvého do péče důvěryhodné osoby, je otázka, zda se jedná o záměr zákonodárce nebo naopak o jeho nedůslednost, a to s ohledem na současné vyloučení záruky důvěryhodné osoby. Důvodná je kritika použitého výrazu „pokračovat v trestné činnosti“ v § 68 odst. 3 písm. e) TŘ. Velmi pěkně je zpracována partie o rozhodnutích o vazbě, včetně souvisejících otázek. Kladně třeba hodnotit, že se autorka podrobně věnuje nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 20.4.2010 ve věci sp.zn. Pl. ÚS 6/10, který má zásadní význam, byť by mohl v některých případech přinést v praxi nemalé obtíže. Pokud žádost o propuštění obviněného na svobodu podá jak obviněný, tak i jeho obhájce, půjde skutečně o jedinou žádost, protože obhájce ji činí jménem obviněného. Správně si autorka rovněž povšimla problémů v případech, kdy státní zástupce sice v zákonné lhůtě rozhodne o dalším trvání vazby a soud na základě stížnosti obviněného usnesení státního zástupce zruší, může pak soud vůbec vrátit věc státnímu zástupci k novému rozhodnutí, je-li již po lhůtě pro takové rozhodnutí? Autorka správně reflektuje právní úpravu, která

zakotvuje odlišný režim rozhodování o „prodloužení vazby“ v řízení ve věcech mladistvých a rozhodování o „dalším trvání vazby“ v ostatních případech. Nabízí se však otázka po smyslu tohoto odlišného režimu. Záslužně se autorka velmi podrobně věnuje právu obviněného „být slyšen“ při rozhodování o vazbě obviněného, protože se postupně (a nikoliv bez problémů) prosazuje až nálezy Ústavního soudu ČR.

Shora uvedené klíčové partie práce pak doplňují navazující kapitoly, věnované problematice náhrady škody a zvláštním druhům vazby, jakož i poměrně stručné komparaci s rakouskou právní úpravou.

Velmi cenná je poslední kapitola, ve které autorka upozorňuje na některé sporné a otevřené otázky a vyslovuje k nim svůj názor *de lege lata* i *de lege ferenda*. Zde rozhodně nelze autorce vytýkat, že v některých případech současně v zájmu odborné korektnosti uvádí i protiargumenty, protože se vesměs jedná skutečně o otázky velmi problematické a diskusní (právo obviněného být slyšen, maximální trvání vazby, „složitost“ vazebních lhůt aj.).

V závěru své práce pak autorka stručně shrnuje základní teze, ke kterým ve své práci dospěla.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to i z hlediska problémů v praxi trestního řízení. Velmi dobře pracuje s literaturou a s judikaturou. Práce je zpracována pečlivě, analýza právní úpravy a aplikačních problémů je podrobná. Autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce. Po obsahové i po formální stránce je předložená práce způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě práce by se autorka mohla vyjádřit k otázce, zda reálná možnost obhájce obviněného řádně odůvodnit stížnost proti usnesení o vzetí obviněného do vazby není prakticky omezena právem státního zástupce a policejního orgánu odepřít nahlédnutí do spisu podle § 65 odst. 2 TR.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a rigorózní zkoušce byl Mgr. Olze Školové udělen titul doktora práv.

V Praze dne 5.4.2011

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent